Chefsjustitieombudsmannen
Erik Nymansson

Inspektion av Ångermanlands tingsrätt den 14, 15 och 20 april 2026

JO:s uttalande i korthet: Tingsrättens verksamhet framstod i huvudsak som välfungerande. I de granskade målen förekom dock i några fall längre perioder av stillestånd i handläggningen. När det gäller tvistemålen iakttogs även brister i domstolens processledning. Enligt chefsJO bör domstolen kunna förkorta sina handläggningstider i tvistemål genom en mer aktiv processledning, inte minst omsorgsfullt upprättade tidsplaner som i regel bör innehålla tid för planerad huvudförhandling. När det gäller de dispositiva målen kan stupstocksförelägganden och andra processuella verktyg som rättegångsbalken erbjuder med fördel användas i högre utsträckning. Handläggningen av de förenklade tvistemålen var dock mycket bra.

Tingsrätten har under många år haft svårt att rekrytera ordinarie domare och saknar för närvarande i praktiken tre rådmän. Bemanningsproblemet har hanterats med hjälp av bl.a. pensionerade domare. Vid inspektionen framkom att tingsrätten har vidtagit flera åtgärder för att förbättra sina möjligheter att anställa domare, bl.a. verka för rimliga arbetsförhållanden på domstolen, samarbeta med närliggande domstolar och bedriva ett offensivt rekryteringsarbete. Åtgärderna har dock ännu inte gett önskat resultat. ChefsJO finner det glädjande att tingsrättens verksamhet fungerar så pass effektivt som den gör trots domarbristen, men framhåller risker med att verksamheten är beroende av pensionerade domare för att fungera väl. ChefsJO ser anledning att fortsatt ägna frågan om svårigheter att rekrytera ordinarie domare särskild uppmärksamhet i sin tillsyn över domstolarna.

Inledning

Den 14, 15 och 20 april 2026 genomförde chefsjustitieombudsmannen Erik Nymansson en inspektion av Ångermanlands tingsrätt. Inspektionen föranleddes av bl.a. tingsrättens bemanningssituation. Syftet med inspektionen var att granska handläggningen av olika måltyper med fokus på handläggningstider och rättens ansvar att driva varje mål mot ett avgörande.

Inspektionens genomförande

Inspektionen genomfördes huvudsakligen på distans från Domstolsverkets lokalkontor i Stockholm och JO:s eget kontor. ChefsJO befann sig dock på plats på tingsrätten vid ett inledande möte med domstolen.

Vid det inledande mötet informerade chefsJO om JO:s verksamhet och syftet med inspektionen. Därefter redogjorde tingsrättens företrädare för domstolens verksamhet. Tingsrätten representerades av sin ledningsgrupp: lagmannen AA, rådmannen och lagmannens ställföreträdare BB, handläggarchefen CC, chefsadministratören DD och beredningsjuristen EE.

Under inspektionen granskades ett urval av tingsrättens äldsta pågående respektive senast avgjorda mål i olika målkategorier (se handling 5 och 10 i ärendet). Totalt granskades drygt 120 mål, varav ungefär hälften brottmål och hälften tvistemål. Vid granskningen hade JO tillgång till tingsrättens mål- och ärendehanteringssystem, Vera.

Inspektionen avslutades med att JO översiktligt redogjorde för sina iakttagelser i ett möte med tingsrättens ledningsgrupp och domare.

I samband med inspektionen träffade chefsJO tingsrättens personal för att berätta om JO:s verksamhet.

Tingsrättens verksamhet

Organisation

Ångermanlands tingsrätt har kansli med tingsställe i Härnösand och även ett tingsställe i Örnsköldsvik. Det är en mellanstor domstol med cirka 40 medarbetare, varav en lagman, tre rådmän, fem tingsfiskaler, nio tingsnotarier, en beredningsjurist och nio domstolshandläggare. Verksamheten är indelad i en dömande och en administrativ enhet. Domstolen ska flytta till nya lokaler i Härnösand i år. Enligt tingsrättens företrädare pågår ett arbete med att stärka och utveckla verksamheten i Örnsköldsvik, men bristen på ordinarie domare påverkar möjligheten att hålla förhandlingar där.

Domarna har egna rotlar med tvistemål. Brottmålen handläggs vid s.k. storrotlar. Även tingsnotarier, beredningsjurister och domstolshandläggare har egna rotlar. Lagmannens ställföreträdare har det övergripande ansvaret för handledning och utbildning av notarierna.

Bemanning och kompetensförsörjning

Enligt tingsrättens företrädare har domstolen en effektiv och välfungerande verksamhet och även goda resultat i medarbetarundersökningar. När det gäller andra personalkategorier än rådmän finns det inte några problem med att rekrytera eller behålla medarbetare.

Sedan många år har tingsrätten haft svårt att rekrytera rådmän. Problemet har fördjupats under senare tid. För närvarande arbetar tre rådmän vid domstolen, men en är sjukskriven. Två tjänster är vakanta. Tingsrätten har återkommande annonserat efter rådmän utan resultat. Bemanningsproblemet har hanterats med hjälp av bl.a. pensionerade domare, fler tingsfiskaler och Domstolsverkets förstärkningsstyrka. Domstolen har även anställt en tf. rådman som ska tillträda i slutet av året.

Trots rekryteringsproblemen bedömde tingsrättens företrädare att det finns goda utsikter att kunna lösa domarförsörjningen på medellång och lång sikt. I det sammanhanget underströks vikten av att unga domare erbjuds rimliga arbetsförhållanden och möjligheter att arbeta kvar i regionen efter avslutad domarutbildning, t.ex. vid den s.k. assessorshubb som ska inrättas i Sundsvall i år. Även andra åtgärder nämndes, bl.a. möjligheter till specialisering och distansarbete. Betydelsen av ett offensivt rekryteringsarbete från tingsrättens sida framhölls också.

Handläggningstider

Tingsrätten når numera regeringens mål för handläggningstider, men inte sitt interna mål för omloppstider i tvistemål. Enligt domstolens företrädare leder domarbristen till att rotelarbetet ibland får stå tillbaka. Företrädarna förklarade också att utan de två pensionerade domarna, som bemannar många förhandlingar i brottmål, hade läget sett betydligt sämre ut. Uppföljning av mål sker genom regelbundna rotelgenomgångar. Äldre mål följs även upp på de månadsvisa arbetsplatsträffarna och, vid behov, på domarmöten.

Iakttagelser och chefsJO:s uttalanden

Fria brottmål

Utfärdande av stämning och tid för huvudförhandling

En rättegång ska genomföras inom skälig tid (se 2 kap. 11 § regeringsformen, RF). Om ansökan om stämning inte avvisas ska rätten utfärda stämning på den tilltalade att svara på åtalet (se 45 kap. 9 § första stycket rättegångsbalken, RB). JO har vid upprepade tillfällen uttalat att stämning i brottmål inte bör utfärdas senare än inom ett par veckor efter det att stämningsansökan kom in. Rätten ska bestämma tid för huvudförhandling så snart som möjligt efter att åtal har väckts (se 45 kap. 14 § första stycket RB). JO har tidigare framhållit att det är angeläget att den sistnämnda regeln följs. Anledningen till det är bl.a. att kvaliteten på den muntliga bevisningen blir sämre ju längre tid som går. Dröjsmål med handläggningen innebär också en påtaglig olägenhet för de inblandade som måste leva i ovisshet och känna oro över både förhandlingen och utgången i målet. Av samma skäl har JO betonat att domstolen snarast bör kalla till en ny förhandling om en planerad förhandling blir inställd.

Det allmänna intrycket var att handläggningen av de fria brottmålen fungerade väl. I de granskade målen hade tingsrätten utfärdat stämning inom några dagar och i de flesta fall kallat till huvudförhandling i samband med detta. Jag ser positivt på att tingsrätten tillämpar en sådan ordning, eftersom det bidrar till kortare handläggningstider och minskar risken för att förhandlingar ställs in på grund av bristande delgivning.

I de fall tingsrätten inte hade kallat till huvudförhandling i samband med utfärdande av stämning var det i regel fråga om äldre mål. Det hade endast i enstaka fall gått en längre tid innan kallelse till förhandling hade skett. I ett mål, som hade överlämnats från en annan domstol, hade det gått omkring tre år utan

att någon kallelse till förhandling skett. När en planerad huvudförhandling hade ställts in hade tingsrätten ofta snabbt kallat till en ny förhandling. I några fall hade det dock gått över ett halvår innan nya kallelser gått ut och i ett mål hade det förflutit nästan ett år utan att det skett. Jag kan därmed konstatera att tingsrätten i några fall inte hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att driva målen mot ett avgörande inom skälig tid.

Delgivning

Ett vanligt skäl till att huvudförhandlingar hade ställts in var bristande delgivning av stämning eller kallelse. Det iakttogs flera goda exempel på ett aktivt delgivningsarbete. Tingsrätten hade, utöver vanlig delgivning och stämningsmannadelgivning, använt sig av bl.a. egna efterforskningsåtgärder, förfrågningar till myndigheter om uppgifter, framställningar om rättslig hjälp med delgivning i utlandet, efterlysningar för omedelbar tillgänglighets-delgivning och kungörelsedelgivning. Intrycket var dock att det skilde sig mellan målen vilka delgivningsåtgärder som hade vidtagits och hur aktivt delgivningsarbetet bedrivits, utan att det fanns någon synbar förklaring. Vid granskningen uppmärksammades att samma person hade eftersökts för delgivning i två olika mål och att det förekommit vissa kontakter med personen i ett av målen. Det framstod som oklart i vilken utsträckning det hade skett samordning av eller informationsöverföring mellan målen. I något fall hade kallelse skett kort inpå förhandlingen, trots tidigare delgivningsproblem.

När det gäller delgivningsarbetet finns det enligt min bedömning visst förbättringsutrymme vad gäller effektivitet och samordning. I domstolens handläggningsrutiner för brottmål beskrivs tydligt vilka åtgärder som ska vidtas för delgivning av stämning och kallelse fram till och med anlitande av stämningsman. Det framgår dock inte lika klart vilka åtgärder som bör övervägas när stämningsmannadelgivning har misslyckats. Det finns därför enligt min uppfattning skäl för tingsrätten att överväga en översyn av rutinerna.

Brottmål med frihetsberövade personer

Handläggningen i allmänhet

Även tingsrättens handläggning av brottmål med frihetsberövade personer framstod i huvudsak som välfungerande. Häktningsförhandling hade vanligen hållits samma dag som häktningsframställan kom in. När en sådan förhandling hade genomförts först efterföljande dag hade framställan i regel kommit in sent under dagen. I ett fall hade dock framställan kommit in under förmiddagen och det framgick inte varför häktningsförhandling inte hållits samma dag. Jag har nyligen uttalat mig om tidsfristen vid utsättning av häktningsförhandlingar (se mitt beslut den 15 maj 2026, dnr 9363-2025). I de granskade målen förekom det inte några särskilt långa häktningstider, och inte i något fall längre än nio månader (se 24 kap. 4 a § RB). Huvudförhandling hade genomgående hållits inom den tvåveckorsfrist som följer av 45 kap. 14 § andra stycket RB.

Omhäktning

Så länge den misstänkte är häktad och till dess åtal har väckts ska rätten med högst två veckors mellanrum hålla en ny förhandling i häktningsfrågan och därvid särskilt se till att utredningen bedrivs så skyndsamt som möjligt. Om det med hänsyn till utredningen eller av någon annan anledning är uppenbart att förhandling inom den nu angivna tiden skulle vara utan betydelse, får rätten bestämma längre tids mellanrum. (Se 24 kap. 18 § tredje stycket RB.)

Tingsrätten hade genomgående hållit omhäktningsförhandling när åklagarens begäran om förlängd åtalstid inte hade medgetts. Vid medgivande hade beslut i häktningsfrågan oftast fattats på handlingarna. I ett mål hade det gått drygt tre månader utan att någon omhäktningsförhandling hade hållits och i ett annat mål precis tre månader. I båda målen hade därefter förhandling hållits efter begäran av den misstänkte. Jag har relativt nyligen uttalat mig om omhäktnings-förhandling när begäran om åtalsförlängning har medgetts och förhandling inte har påkallats (se mitt beslut JO 2025 s. 49, dnr 7593-2024). I det beslutet framhöll jag att en rutin som innebär att omhäktningsförhandling som utgångspunkt hålls omkring var tredje månad ter sig som väl avvägd. Enligt min uppfattning bör tingsrätten överväga behovet av rutiner som säkerställer att det inte går för lång tid utan att omhäktningsförhandling hålls.

Beslut om fortsatt häktning hade genomgående fattats i protokoll, även när beslut hade fattats på handlingarna. I de fallen hade tingsrätten uttryckligen angett att det var uppenbart att en förhandling skulle vara utan betydelse. En sådan hantering bidrar till en ökad tydlighet och rättssäkerhet.

Uppföljning i mål med utevarohäktade

När det gäller vilka åtgärder som en domstol bör vidta i mål med personer som är häktade i sin utevaro har JO tidigare uttalat att domstolen ungefär en gång per halvår bör ta kontakt med Polismyndigheten för att följa upp vilka åtgärder som vidtagits för att verkställa häktningsbeslutet och med åklagaren för att få dennes uppfattning om förutsättningarna för fortsatt häktning. I samband med dessa kontakter bör domstolen även göra aktiva efterforskningar, t.ex. genom registerslagningar. (Se bl.a. JO 2019/20 s. 365, dnr 6643-2017.)

Av tingsrättens handläggningsrutiner för brottmål följer att kontakter ska tas med polis och åklagare i enlighet med JO:s uttalanden. Det framgår också att en s.k. solfjäder ska skickas ut en gång per år. I de granskade målen fanns även bevakningar med detta innehåll. Tingsrätten hade dock endast kontaktat åklagaren och frågat om förundersökningen pågick eller ärendets status. Uppföljningar var alltså i praktiken inte i linje med JO:s uttalanden eller de egna rutinerna.

Kontroll av häktningsbeslut vid åtal

Rätten ska omedelbart häva ett häktningsbeslut om det inte längre finns skäl för beslutet (se 24 kap. 20 § första stycket 3 RB). Det innebär att rätten måste

kontrollera om ett väckt åtal stämmer överens med häktningsbeslutet. Av tingsrättens handläggningsrutiner för brottmål följer att en sådan kontroll ska göras och dokumenteras på dagboksbladet. Det framgick dock sällan av akten att en kontroll gjorts. Som JO tidigare har uttalat bör en sådan kontroll dokumenteras tydligt i akten med uppgift om vilken domare som har utfört åtgärden och när.

Prövning av beslag

Om ett beslag har verkställts utan rättens förordnande, får den som har drabbats av beslaget begära rättens prövning av beslaget. När ett beslag fastställs ska rätten, om inte åtal redan har väckts, sätta ut den tid inom vilken åtal ska väckas. Tiden får inte sättas längre än vad som är nödvändigt. Om det inte inom tiden har väckts åtal eller kommit in en begäran om förlängning av tiden ska beslaget omedelbart hävas. (Se 27 kap. 6–8 §§ RB.) I ett mål med frihetsberövade personer i vilket åtal inte hade väckts hade det begärts rättens prövning av ett beslag. Tingsrätten hade beslutat att fastställa beslaget, utan att ange någon tid inom vilken åtal skulle väckas. Då det var fråga om tvångsmedel mot enskild ser jag allvarligt på att handläggningen inte följde regleringen i rättegångsbalken. Efter att det hade begärts en ny prövning av beslaget hade åtalstid angetts i det nya beslutet.

Ungdomsmål (under 18 år)

Tingsrättens handläggning av ungdomsmål gav ett mycket gott intryck. I nästan alla granskade mål hade huvudförhandling hållits inom den tvåveckorsfrist som följer av 29 § andra stycket lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LUL. I de fall som det inte hade skett berodde det på omständigheter som inte var hänförliga till domstolen. Tingsrätten hade visserligen inte avkunnat dom vid förhandlingen i merparten av målen, men det framstod som befogat utifrån målens karaktär (se 30 § LUL). Inte heller när det gäller handläggningen av målen i övrigt fanns det något att anmärka.

Tvistemål

Handläggningen i allmänhet

Kravet att rättegångar ska genomföras inom skälig tid gäller även för tvistemål (se 2 kap. 11 § RF). Rätten ska därför driva förberedelsen med inriktning på ett snabbt avgörande av målet (se 42 kap. 6 § tredje stycket RB). Denna skyldighet fullgörs genom formell och materiell processledning.

I de flesta tvistemål som granskades hade handläggningen överlag fungerat väl. Tingsrätten hade dock i flera av de dispositiva målen tillåtit en omfattande skriftväxling och meddelat många anstånd. En alltför omfattande skriftväxling och många anstånd leder till att handläggningen drar ut på tiden, men kan även innebära att processen kompliceras. Domstolen bör i stället ta kontroll över processen, t.ex. genom riktade föreläggande och muntliga sammanträden för att klargöra parternas ståndpunkter. I några av de dispositiva målen förekom det

längre perioder av passivitet, i ett par fall ett halvår eller mer, från tingsrättens sida.

Sammanträde för muntlig förberedelse

När ett skriftligt svaromål har kommit in ska ett sammanträde för muntlig förberedelse som huvudregel hållas så snart som möjligt (se 42 kap. 9 § tredje stycket RB). Som JO tidigare har framhållit kan handläggningstiden i många mål förkortas om rätten i större utsträckning tillämpar en ordning med muntlig förberedelse i syfte att klarlägga parternas ståndpunkter.

I de indispositiva målen hade tingsrätten kallat till sammanträde för muntlig förberedelse i samband med utfärdande av stämning eller i anslutning till att svaromål kom in. Sammanträde hade också, med något undantag, hållits i relativt nära anslutning till att målen inletts. När det gäller de dispositiva målen hade tingsrätten oftast kallat till och hållit sammanträde i ett relativt tidigt skede av handläggningen. I flera mål hade dock sammanträde hållits först i ett senare skede, i något fall efter så lång tid som tio månader efter att svaromål hade kommit in. Enligt min bedömning hade handläggningen av vissa mål kunnat effektiviseras om tingsrätten hade hållit sammanträde för muntlig förberedelse tidigare under förberedelsen.

Tidsplan och andra processuella verktyg

Rätten ska upprätta en tidsplan för målets handläggning, om det inte är obehövligt på grund av målets beskaffenhet eller av något annat särskilt skäl (se 42 kap. 6 § fjärde stycket RB). En omsorgsfullt upprättad tidsplan medför en uppstramning och effektivisering av förberedelsen. Den ger såväl parterna som rätten en god överblick över processen och vilka åtgärder som återstår att vidta för att få målet till ett avgörande (se prop. 2004/05:131 s. 132 f.). Tidsplanen bör normalt innefatta en fullständig planering av målets handläggning, inklusive dag för huvudförhandling (se prop. 1999/2000:26 s. 67 f.). Lagstiftaren har uttryckt att bestämmandet av dag för huvudförhandling måste anses vara det viktigaste inslaget i en tidsplan (se prop. 2004/05:131 s. 132).

I de granskade målen, såväl de dispositiva som indispositiva, hade tidsplaner ofta upprättats. Planerna var dock inte fullständiga och saknade genomgående tid för huvudförhandling. Detta är bekymmersamt med hänsyn till planens betydelse för en effektiv process. Jag vill därför understryka att rätten är skyldig att upprätta en tidsplan i de flesta tvistemål och att planen som utgångspunkt ska omfatta en fullständig planering av målets handläggning. Om det i undantagsfall är svårt att planera mer än de närmaste handläggningsåtgärderna måste i regel en ny tidsplan upprättas senare under handläggningen (se prop. 1999/2000:26 s. 67 f.).

När det gäller de granskade dispositiva målen hade tingsrätten inte i något fall använt sig av s.k. stupstocksförelägganden (se 42 kap. 15 och 15 a §§ RB). I flera mål noterades en relativt omfattande skriftväxling efter sammanträdet för

muntlig förberedelse. Jag vill därför framhålla att mjuka stupstocksföreläggande kan vara ett användbart inslag t.ex. i tidsplaner.

Ett annat värdefullt redskap för att effektivisera handläggningen i de dispositiva målen och driva dem mot ett avgörande är upprättandet av en sammanställning. Rätten ska göra en skriftlig sammanställning över parternas yrkanden och invändningar samt omständigheterna som dessa grundas på, om det inte saknas behov av en sådan på grund av målets beskaffenhet eller något annat särskilt skäl (se 42 kap. 16 § rättegångsbalken). Tingsrätten hade i regel upprättat sammanställningar i de mål som granskades.

Bokning av tid för huvudförhandling

Tingsrätten hade ofta bokat tid för huvudförhandling i ett sent skede av processen, och ett par dispositiva mål hade pågått omkring två år utan att det framgick att någon tid för förhandling bokats. Tingsrätten bör enligt mig regelmässigt boka tid för huvudförhandling så tidigt som möjligt, förslagsvis i anslutning till sammanträdet för muntlig förberedelse och då även kalla parterna. Sedan kan det visa sig att det av olika skäl inte går att hålla förhandlingen som planerat men med en fast processledning torde detta höra till undantagsfallen. En sådan ordning ger processen en tydlig ram för både parter och domstolen och motverkar att handläggningstiderna blir längre än nödvändigt. Den frigör också resurser för kansliet som slipper ägna tid åt bokningar, kallelser och delgivningar.

Förenklade tvistemål

Tingsrättens handläggning av förenklade tvistemål gav ett mycket gott intryck. I de äldsta pågående målen understeg handläggningstiden i flertalet fall ett år. Domstolen hade i regel drivit målen framåt på ett effektivt sätt, bl.a. genom att vidta åtgärder i nära anslutning till att ett yttrande hade kommit in eller tiden i ett föreläggande gått ut. Det noterades att tingsrätten i flera fall hade tagit telefonkontakt med parterna för att avhjälpa otydligheter i deras framställningar. Tid för muntlig förberedelse hade genomgående bokats i ett tidigt skede av handläggningen och sammanträdena hade använts på ett ändamålsenligt sätt. Sammanställningar hade upprättats i några mål. I ett mål hade tingsrätten använt sig av ett stupstocksföreläggande. Även om handläggningen i det stora hela fungerade väl, noterades perioder av stillestånd om ett par månader i vissa mål.

Förenklade tvistemål handläggs ofta av domstolens minst erfarna domare, dvs. tingsnotarierna. Det är en ordning som har goda skäl för sig och jag har förståelse för att kvaliteten i handläggningen delvis är beroende av den berörda notariens erfarenhet. Jag har tidigare understrukit vikten av att notarierna får det stöd och den utbildning som krävs för fullgörandet av uppgifterna. Att notariernas intresse av en heltäckande och riktig utbildning tillgodoses har också betydelse för domarförsörjningen i landet. Tingsrätten tillämpar en ordning som innebär att varje notarie har en egen rotel och att en av domarna har det övergripande ansvaret för handledning och utbildning av samtliga

notarier. Detta verkar av allt att döma vara ett framgångsrikt upplägg som bidrar till att stärka notarierna i rollen som domare och till en korrekt och effektiv handläggning av de förenklade tvistemålen.

Europeiska småmål

Granskningen avsåg ett fåtal mål som hade handlagts enligt den europeiska småmålsförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande). Bestämmelserna i förordningen, bl.a. vad gäller handläggningsordningen, hade inte följts fullt ut. Jag har tidigare uttalat mig om tillämpningen av förordningens handläggningsordning och krav på skyndsamhet (se mitt beslut JO 2025 s. 40, dnr 5470-2024). Det kan enligt min uppfattning finnas skäl för tingsrätten att överväga behovet av rutiner och utbildningsinsatser avseende måltypen.

Avslutande kommentarer

Verksamheten vid tingsrätten framstod i huvudsak som välfungerande. Brottmålen hade, med några undantag, satts ut till huvudförhandling inom rimlig tid såväl första gången som efter att en planerad förhandling ställts in. Även om delgivningsarbetet i många mål hade fungerat bra, finns det dock ett visst förbättringsutrymme vad gäller effektivitet och samordning.

För tvistemålens del bedöms handläggningstiderna kunna förkortas genom en mer aktiv processledning, inte minst omsorgsfullt upprättade tidsplaner som i regel bör innehålla tid för planerad huvudförhandling. När det gäller de dispositiva målen kan stupstocksförelägganden och andra processuella verktyg som rättegångsbalken erbjuder med fördel användas i högre utsträckning.

Jag fann det särskilt positivt att handläggningen av de förenklade tvistemålen var mycket bra. Det leder mig till slutsatsen att tingsnotarierna får det stöd och den utbildning som behövs för fullgörandet av deras uppgifter. Det har betydelse för bl.a. parternas rättssäkerhet, notariernas intresse av en heltäckande och välfungerande utbildning samt domarförsörjningen i allmänhet.

Mitt intryck var att domstolen har ett mycket välfungerande kansli.

Av statistikuppgifter från Domstolsverket framgår att under 2025 avgjorde tingsrätten 415 mål per årsarbetskraft domare. Detta kan jämföras med 469 mål på jämförbara domstolar. Tingsrättens produktivitet är därmed låg jämfört med andra domstolar. Mot den bakgrunden granskades de ordinarie domarnas förhandlingsscheman i Vera för november 2025 och februari 2026. Med reservation för att det är svårt att dra några generella slutsatser baserat på det underlaget var ändå mitt intryck att förhandlingstiden var förhållandevis begränsad. Enligt tingsrättens företrädare finns det inget riktmärke för förhandlingstid per vecka för ordinarie domare. Min uppfattning är att det kan finnas anledning för tingsrätten att föra en diskussion om detta.

Det är glädjande att tingsrättens verksamhet fungerar så pass bra med hänsyn till att domstolen under många år har haft svårt att rekrytera ordinarie domare och för närvarande i praktiken saknar tre rådmän. Jag har förstått att de pensionerade domarna är viktiga för att lösa bemanningen av framför allt förhandlingar i brottmål. Även om det är positivt att tingsrätten har möjlighet att anlita pensionärer vid behov, finns det uppenbara risker med att verksamheten är beroende av dem för att fungera väl. För närvarande sker stora förändringar på straffrättens område, något som möjligen kan påverka pensionerade domares förutsättningar att åta sig uppdrag.

Tingsrättens företrädare hade många intressanta tankar om hur domstolen i framtiden ska lyckas bättre med domarrekryteringen. Mitt intryck är att domstolen vidtar flera ändamålsenliga åtgärder på området, bl.a. genom att verka för rimliga arbetsförhållanden på domstolen, ett mer offensivt rekryteringsarbete än tidigare, deltagande i Domstolsverkets domstolschefsråd där frågan behandlas och samarbete med närliggande domstolar. Jag är medveten om att fler domstolar i dag har problem med att rekrytera domare, och ser anledning att fortsatt ägna frågan särskild uppmärksamhet i min tillsyn.

Ärendet avslutas.

Protokollförare vid inspektionen var rättssakkunniga Lovisa Danielsson. Vid inspektionen deltog även byråchefen Stefan Nyman, seniora rättssakkunniga Therese Säde samt rättssakkunniga Emma Johnsson och Erik Thilén.

Protokollet har justerats den 19 maj 2026 av chefsJO Erik Nymansson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.